

28.09.2020

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**28 Eylül 2020
Pazartesi**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

28 Eylül 2020 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Politikalar ve Sivil Toplum Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- İzmir Bakırçay Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği
- İzmir Demokrasi Üniversitesi Yapay Zeka ve Veri Analitiği Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Kadın, Aile ve Sosyal Politikalar Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Yeditepe Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Çukurova'da pamuğun yeri mısır ve buğdayla doluyor

TÜRKİYE'nin önemli tarımsal üretim merkezlerinden Adana'da, çiftçinin alternatif ürünlere yönelmesiyle ekim alanı geçen seneye göre yüzde 55 daralan pamukta 70 bin ton rekor hedefleniyor. Çukurova'da çiftçilerin tarlalarına özellikle mısır, soya fasulyesi ve buğday gibi ürünleri ekmeyi tercih etmesiyle pamukta ekim alanı, geçen yıla göre yüzde 55 gerileyerek 385 bin dekaradan 175 bin dekara düştü. Kentte 70 bin ton rekor beklenen üründe çiftçiler, kilogram başına 4.25-4.50 liraya satılan pamuk için destekleme primlerinin artırılmasını istiyor.

ÇİFTÇİ MEMNUN DEĞİL

Artan maliyetler ve pamuk fiyatlarının çiftçiyi memnun etmemesinden dolayı bu sene ekim alanının yandan fazla gerilediğini belirten Adana Çiftçiler Birliği Başkanı Mutlu Doğru, "Adana'da geçen sene 172 bin ton civarında pamuk rekoru elde etmiştik. Bu da Türkiye üretiminin yaklaşık yüzde 10'u idi. Bu sene 70 bin ton civarında rekor bekleniyor. Adını Türkiye'ye 'Beyaz Altın Ovası' olarak duyurmuş şehrimizde, pamuk üretiminin bu kadar geriye düşmesinden biz çiftçiler de çok mutlu değiliz. İstiyoruz ki daha fazla pamuk ekilsin çünkü pamuk stratejik bir ürün" dedi.

ALTERNATİFE YÖNELDİLER

Pamuğun kullanım alanlarına

değinen Doğru, "Pamuk, hem yağ hem tekstil hem de yem sanayisinin ana ham maddesi. İstihdam kaynağı, katma değeri yüksek bir bitki ama fiyatlardan ve yüksek girdi maliyetlerinden dolayı çiftçilerimiz başka alternatif ürünlere yöneliyor. Alternatiflerin başında da mısır, soya fasulyesi ve buğday var. Bu gibi ürünlere yönelen çiftçimiz 2020 yılında pamuk ekiminden biraz kaçtı" ifadelerini kullandı. Doğru, hasadın ilk dönemlerinde kütü pamuğun kilogramının 4 liranın altında olduğu bilgisini vererek, "Çukurova Pamuk, Yerfıstığı ve Yağlı Tohumlar Tarım Satış Kooperatifleri Birliği, Antalya Pamuk ve Narenciye Tarım Satış Kooperatifleri Birliği ve Tarih Pamuk ve Yağlı Tohumlar Tarım Satış Kooperatifleri Birliğinin açıkladığı 4,25 ila 4,50 lira arasındaki fiyatlar neticesinde piyasada pamuk fiyatları bir miktar yükseldi" diye konuştu.

'PAMUK BU YIL ÜZDÜ'

Çiftçi Kazım Yüce de kentteki 220 dekar tarlasında ektiği pamuğun hasadını yaptığını dile getirdi. Geçen sene de bu yıl da verimin düşük olduğunu aktaran Yüce, "Ürünün hava şartlarından etkilenmesinden dolayı 2 yıldır düşük verim alıyoruz. Bu yıl henüz fiyat verilmedi. Döküm yapacağımız yere sorduk, daha piyasanın oturmadığı söylendi. Pamuk fiyatları son yıllarda çiftçiyi kurtarmayacak hale geldi. Pamuk bu yıl bizi üzdü" şeklinde konuştu. ■ AA

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu video konferans yöntemiyle dijital ortamda TOBB Kadın Girişimciler Üst Kurulu üyeleriyle bir araya geldi.

Kadın girişimcilerin yeni başkanı Öztürk

ZEYNEP Erkunt Armağan'dan boşalan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Kadın Girişimciler Kurulu Başkanlığına Opet Petrolcülük Yönetim Kurulu Kurucu Üyesi Nurten Öztürk seçildi. TOBB'dan yapılan açıklamaya göre, TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu video konferans yöntemiyle TOBB Kadın Girişimciler Üst Kurulu üyeleriyle bir araya geldi. Kadın girişimcilere çalışmalarından dolayı teşekkür eden Hisarcıklıoğlu, Nurten Öztürk'e de başarılar diledi. Hisarcıklıoğlu, kadın girişimci kurullarının gündemine dijitalleşmeyi almasını isteyerek, "TOBB kadın Girişimciler Kurulumuzda bugüne kadar büyük emekleri geçen kurul üyelerimize ve önceki Kurul Başkanlarımız Aynur Bektaş, Evrim Aras ve Zeynep Erkunt Armağan'a da teşekkürlerimi sunuyorum. Kadın girişimcilerimiz her geçen gün başarı çitasını yükseltiyor. Ulusal ve yerel çok başarılı projelere imza atıyor. Biz de destek veriyoruz, vermeye de devam edeceğiz" dedi.

YENİ PROJELER GÜNDEMDE

Kendisine verilen bu onurlu görev süreci içinde hedefinin mevcut projelerin en sağlıklı biçimde yürütülmesi ve geliştirilerek tabana yaygınlaştırılması olduğunun altını çizen Öztürk, öncelikle salgın döneminin olumsuz etkilerini minimize edecek temizlik, hijyen, sağlık alanlarında projeler üretmek, soluğu tükenmiş ama ülkemiz için gerekli projelerin desteklenmesi ve hedefe ulaşmasının çabuklaştırılması, ülkeyi ve ülke insanını değiştirip geliştirecek, doğaya, vatana ve yaşama saygı projeleri üretmek ve uygulamak olacağını kaydetti.

ÖĞRETMENLİKTEN İŞ HAYATINA

Nurten Öztürk,
1949 yılında
Bolu-

Mengen'de doğdu. Sırasıyla Sinop Kız Öğretmen Okulu, Çapa Yüksek Öğretmen Okulu ve Fen Fakültesi Zooloji-Botanik Bölümü'nü bitiren Öztürk, 1971 yılında Akşehir Öğretmen Okulu'nda Biyoloji öğretmeni olarak görevine başladı. Aynı yıl okul arkadaşı Fikret Öztürk ile evlendi. Görev aldığı tüm okullarda laboratuvar çalışmalarına öncelik verdi. 1984'te öğretmenlikten ayrılarak 1980'de kurulan aile şirketi Öztürkler Petrol'de çalışmaya başladı. Eşiyle 1992'de İstanbul'a gelerek Türkiye'nin ilk yerli akaryakıt şirketi OPET Petrolcülük AŞ'yi kuran Öztürk, şirketin her biriminde aktif olarak görev aldı. Öztürk, OPET'in Temiz Tuvalet Kampanyası'nın yanı sıra Yeşil Yol, Örnek Köy, Tarihe Saygı ve Trafik Dedektifleri projelerinin de fikir lideri ve yöneticisi konumunda bulunuyor.

Bu arada Cevahir Han Yönetim Kurulu Başkanı Cevahir Asuman Yazmacı, Garanti BBVA Genel Müdür Yardımcısı Işıl Akdemir Evlioğlu ve Cherry Vallet Gıda Genel Müdürü Melisa Tokgöz Mutlu TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Başkan yardımcılıklarını görevini sürdürecekler.

Bakan Selçuk: Destekler 35 milyar liraya yaklaştı

Aile, alışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Selçuk, vatandaşlara Sosyal Koruma Kalkanı kapsamında sağlanan destek ve yardımlarda 35 milyar liraya yaklaşıldığını bildirdi.

Aile, alışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, Twitter hesabından, Sosyal Koruma Kalkanı kapsamında, "Kısa alışma Ödeneği, Nakdi Ücret Desteği, İşsizlik Ödeneği, Sosyal Destek Programı ve Biz Bize Yeteriz Türkiyem" şeklinde desteklerin ve yardımların yapıldığı tabloyu paylaştı.

Tabloya göre, Sosyal Destek Programı FAZ 1'de 2 milyon 111 bin 254 haneye 2 milyar 111 milyon 254 bin lira, FAZ 2'de 2 milyon 316 bin 10 haneye 2 milyar 316 milyon 10 bin lira, FAZ 3'te ise 1 milyon 836 bin 330 haneye 1 milyar 836 milyon 330 bin lira destek verildi.

"Biz Bize Yeteriz Türkiyem" kampanyasıyla 1 milyon 960 bin 239 haneye 1 milyar 960 milyon 239 bin lira, Kısa alışma Ödeneği çerçevesinde 3 milyon 579 bin 805 çalışana 18 milyar 728 milyon 191 bin 979 lira, Nakdi Ücret Desteği kapsamında 1 milyon 976 bin 532 çalışana 4 milyar 398 milyon 944 bin 124 lira, İşsizlik Ödeneğiyle 811 bin 469 kişiye 3 milyar 566 milyon 751 bin 617 lira ödeme yapıldı.

Sosyal Koruma Kalkanı kapsamında yapılan bu destek ve yardımların toplamı 34 milyar 917 milyon 720 bin 720 liraya ulaştı.

Gözler Yeni Ekonomi Programı ve 2021 bütçesinde

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak tarafından açıklanması beklenen Yeni Ekonomi Programı ile gelecek üç yıla ilişkin enflasyon, istihdam, büyüme, ihracat, cari açık gibi temel makro göstergeler duyurulacak.

Ekonomi gündeminde gözler, Yeni Ekonomi Programı'na (YEP) ve 2021 yılı merkezi yönetim bütçesine çevrildi. Ekonominin yol haritası niteliğini taşıyan YEP'in gelecek hafta Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak tarafından açıklanması bekleniyor. COVID-19 kaynaklı gelişmelerin bütçe ve ekonomik hedeflere nasıl yansıtacağı da yakından takip ediliyor.

COVID-19 bu yılın ikinci çeyreğinde tüm ülke ekonomilerini olduğu gibi Türkiye ekonomisini de olumsuz etkiledi. Salgının ekonomiye etkisi büyüme rakamlarına yansırken, öncü göstergeler üçüncü çeyrek için güçlü toparlanma işareti veriyor.

Ekonomi yönetimi de bir yandan ekonomiden salgının izlerini silmeye çalışırken, bir yandan da gelecek yıla ilişkin ekonomi hedeflerini belirlemeye odaklandı. Bu kapsamda gözlerin çevrileceği ilk belge YEP olacak.

Ekonomide gelecek üç yılın yol haritası niteliği taşıyan YEP'in Bakan Albayrak tarafından gelecek hafta duyurulması bekleniyor. YEP ile 2021-2023 dönemine ilişkin enflasyon, istihdam, büyüme, ihracat, cari açık gibi temel makro göstergeler belirlenmiş olacak. Genel ekonomik koşulların gerekleri doğrultusunda hazırlıkları

yürütülen programda, temel ekonomik büyüklükler yanında, makro politikalar, ilkeler ve hedefler de yer alacak. Program, özel sektör için de öngörülebilirliği artıracak ve sektörel bazlı hedefleri belirleyecek.

YEP'in açıklanmasıyla 2021 yılı merkezi yönetim bütçesine ilişkin süreç de belli bir noktaya getirilecek. Bakanlık ve kurum bütçelerinin hazırlanmasında, programın amaç ve öncelikleri esas alınacak.

YEP ile uyumlu olmak üzere gelecek 3 yıla ilişkin toplam gelir ve gider tahminleriyle hedef açık ve borçlanma durumu, kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarını içeren Orta Vadeli Mali Plan da Resmi Gazete'de yayımlanacak.

Kovid-19'un ekonomiye yönelik izleri silinmeye çalışılırken, bu durumun bütçe ve ekonomik hedeflere nasıl yansıtacağı merak ediliyor.

Bütçe süreci başlayacak

Program ve mali plan yayımlandıktan sonra kamu idarelerinin bütçe tekliflerini ve yatırım programını hazırlama sürecini yönlendirmek üzere, bütçe çağrısı ve yatırım genelgesi de yine Resmi Gazete ile ilan edilecek.

Merkezi yönetim bütçe kanun teklifinin de 17 Ekim'e kadar TBMM'ye sunulması öngörülüyor.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin üçüncü bütçesi, TBMM'de komisyonlarda ve Genel Kurulda yapılacak görüşmelerin ardından 1 Ocak'tan itibaren uygulanmaya başlanacak. Gelecek yıla ilişkin yatırım programı da yine ocak ayı içinde açıklanacak.

İhracat ve enflasyon rakamları takip edilecek

Ekim ayında veri takvimi de yine yoğun olacak. Ekim ayının başında eylül ayı ihracat rakamları ve enflasyon verileri belli olacak.

İşsizlik rakamları 12 Ekim'de, ciro, perakende satış ve sanayi üretim endeksleri 13 Ekim'de, eylül ayı bütçe gerçekleşme sonuçları ise 15 Ekim'de açıklanacak. Tüketici güven endeksi ise 22 Ekim'de belli olacak.

Merkez Bankası Para Politikası Kurulu 22 Ekim'de toplanacak ve faiz kararını açıklayacak. Merkez Bankası Başkanı Murat Uysal da yılın son Enflasyon Raporu'nu 28 Ekim'de duyuracak.

BDDK'dan yeni hamle

BDDK, 1 Ekim'den itibaren Aktif Rasyosu değerini mevduat bankaları için yüzde 95'ten 90'a, katılım bankaları için yüzde 75'ten 70'e düşürdü.

BDDK, 1 Ekim'den itibaren Aktif Rasyosu değerini mevduat bankaları için yüzde 95'ten 90'a, katılım bankaları için yüzde 75'ten 70'e düşürdü.

Tüketici kredisinde ralli bitti

Merkez Bankası'nın sıkılaştırmasıyla kredi faizlerinde yaşanan yükseliş tüketici kredi talebini de sınırladı. İhtiyaç kredisi talebi negatife döndü, konut ve taşıtta artış sifıra yaklaştı.

Merkez Bankası'nın 7 Ağustos'tan beri uyguladığı sıkılaştırma adımlarıyla artan kredi faizleri ve parasal genişlemeye karşı attığı normalleşme adımları kendini tüketici kredilerinde gösterdi. Kredi faizleri son dönemlerin en yüksek oranlarına çıkmışken 18 Eylül haftasında ihtiyaç kredisi artışı negatife döndü, konut ve taşıtta ise artış sifıra yaklaştı. Merkez Bankası geçen hafta yaptığı ve faiz artışı kararının çıktığı Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısı sonrası yaptığı açıklamada da ticarinin ardından tüketici kredilerinde de normalleşmenin başladığını belirtmişti.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun (BDDK) haftalık verilerine göre 18 Eylül ile biten haftada ihtiyaç kredisi 373 milyar 556 milyon lira oldu. 11 Eylül haftasına göre ihtiyaç kredisi yüzde 0,33 geriledi. İhtiyaç kredisi kullanımında son üç haftadır süren ivme kaybı bu kez daralma olarak kendini gösterdi. İhtiyaç kredilerinde en hızlı artışın yaşandığı hafta yüzde 2,5 ile pandeminin en yoğun dönemlerinin yaşandığı 24 Nisan haftasıydı.

Konut ve taşıtta büyük düşüş

Konut ve taşıt kredilerinde ise artış hızı oldukça yavaşladı. Konut kredileri 18 Eylül haftasında 276 milyar 545 milyon lira olurken 11 Eylül haftasına göre artış sadece yüzde 0,11 oldu. Kamu bankalarının haziran ayında başlayan kampanyası ile beraber konut kredisinde haftalık artışlar yüzde 4'e yaklaşmıştı. Taşıt kredisinde de ivme kaybı sürdü ve 18 Eylül haftasında 11 Eylül'e göre taşıt kredisi kullanımındaki büyüme yüzde 0,65 oldu. Taşıt kredisinde ise artışın en hızlı olduğu hafta 12 Haziran haftasıydı ve 5 Haziran'a göre 1 haftada kullanım yüzde 5,5 yükselmişti.

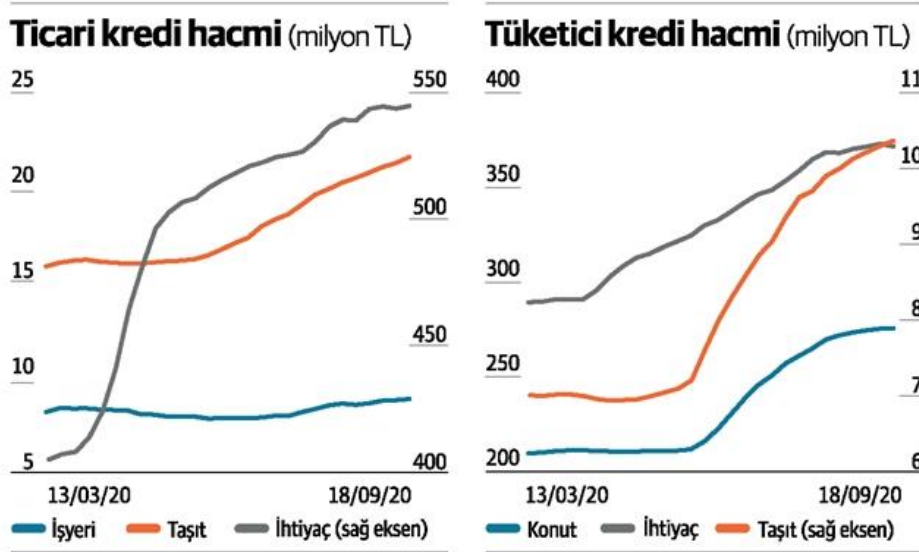
Bireysel kredi kartlarıyla harcamalarda da 18 Eylül haftasında daralma oluştu. BDDK verilerine göre kredi kartı harcamaları 18 Eylül'de 129 milyar 267 milyon lira oldu. Bu 11 Eylül haftasına göre yüzde 0,87 daralma anlamına geliyor. 28 Ağustos'ta haftalık artışın yüzde 2,5'u aştığı bireysel kredi kartı harcamalarında da eylül ayı ile birlikte ivme kaybı yaşanmaya başlamıştı.

TL cinsi ticari kredide yavaşlama

Ticari kredilerde ise TL cinsi ticari krediye talepte azalma yaşanırken döviz cinsi kredilerde artış yaşanıyor. Bu da aslında TL cinsi ticari kredi faizlerinde son dönemde gözlenen artıştan da kaynaklanıyor. Euro ve dolar cinsi kredi faizleri 1 yıl önceki seviyelerine yakın seyrediyor. BDDK verilerine göre 11 ve 18 Eylül haftalarında yani son iki haftadır TL cinsi ticari kredilerde küçülme yaşanıyor. 11 Eylül haftasında yüzde 0,22, 18 Eylül haftasında ise yüzde 0,23 daralma oldu. KOBİ kredilerinde ivme kaybı henüz küçülmeye dönmedi. Ticari kredilerin büyük bir kısmını oluşturan TL cinsi KOBİ kredileri 18 Eylül haftasında neredeyse yatay kaldı yüzde 0,07 büyümeyle 706 milyar 709 milyon lira oldu. Dikkat çeken ise ticari kredi kartlarındaki büyüme oldu. 18 Eylül haftasında ticari kredi kartlarında yüzde 2,3'lük bir büyüme yaşandı.

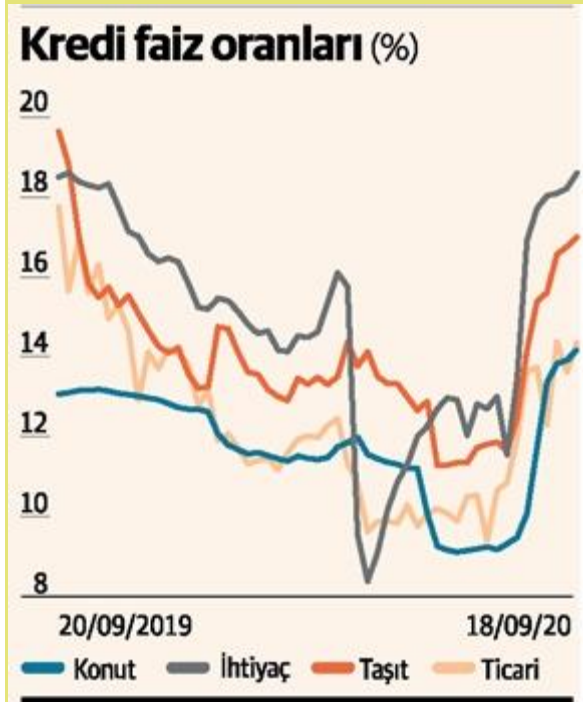
Döviz cinsi ticari kredilerde artış

BDDK verilerine göre KOBİ'lerde ve ticari kredilerde döviz cinsi kredi kullanımında son iki haftadır hızlı bir yükseliş yaşanıyor. Verilere göre 18 Eylül haftasında 11 Eylül'e göre KOBİ'lerin yabancı para kredi kullanımı artışı yüzde 2,3 oldu. Özellikle 30 Temmuz haftasıyla birlikte KOBİ'lerin döviz cinsi kredi kullanımı hızla artmaya başladı. KOBİ dışında ticari kredi kullanımında döviz cinsi tercih edenlerin haftalık artışı da yüzde 2,4 ile dikkat çekici oldu. Tıpkı KOBİ'lerde olduğu gibi döviz cinsi ticari kredi kullanımındaki hızlı yükseliş 30 Temmuz haftasıyla beraber başladı.

Faizlerde yükseliş trendi devam ediyor

Merkez Bankası verilerine göre tüketici ve ticari kredi faizlerinde haftalık yükseliş devam ediyor. Verilere göre 18 Eylül haftasında TL bazlı ticari kredilerin faiz oranı 11 Eylül haftasına göre 74 baz puan yükselerek yüzde 14,32'ye çıktı. 2019 Kasım'ından beri ticari kredi faiz oranı bu seviyeye yükselmemişti. TL bazlı konut kredi faizleri de 26 baz puan yükselişle yüzde 14,14; taşıt kredi faizleri 24 baz puan artışla yüzde 17,01 ve ihtiyaç kredi faizleri 39 baz puan artışla yüzde 18,64'e çıktı. Tüm tüketici kredi faiz alanlarında son 1 yılın en yüksek seviyeleri görülmüş oldu. Bankaların TL mevduat için uyguladıkları faiz oranı 18 Eylül haftasında bir önceki haftaya göre 16 baz puan yükselişle yüzde 10,35'e çıkarken dolar mevduat faizi 16 baz puan artarak yüzde 1,31 ve Euro mevduat faizi 5 baz puan artarak yüzde 0,48 olarak gerçekleşti. Dolar bazlı ticari kredilerin faiz oranı aynı haftada 42 baz puan azalışla yüzde 3,60'a inerken Euro bazlı ticari kredilerin faiz oranı 76 baz puan düşüşle yüzde 2,73'e geriledi.

Suudi Arabistan'dan Türk mallarına ambargo

Suudi Arabistan, Türkiye ile ilişkilerinin bozulmasının ardından 1 Ekim'den itibaren 'Made in Turkey' damgalı Türk mallarına ambargo uygulayacak.

Suudi Arabistan, Türkiye ile ilişkilerinin bozulmasının ardından 1 Ekim'den itibaren 'Made in Turkey' damgalı Türk mallarına ambargo uygulayacak.

Karar nedeniyle Hatay, Diyarbakır, Gaziantep gibi güneydoğu illerinde ihracatın durma noktasına geleceği belirtiliyor.

TEPKİ ÇEKEN SUUDİ ARABİSTAN AFİŞİ

Öte yandan İstanbul Havalimanı'nda Suudi Arabistan'ın, 90. Milli Günü ile ilgili bir afiş yayımlandı. Suudi hükümetinin Türkiye mallarına ambargo uygulamasının ardından yayımlanan afiş, sosyal medyada tepki çekti.

NE OLMUŞTU?

Türkiye-Suudi Arabistan ilişkileri son iki yıldır, Körfez'deki ve Suriye'deki gelişmeler, gazeteci Cemal Kaşıkçı cinayeti nedeniyle bozulmuştu. İki ülke arasındaki gerilimin artmasının ardından Suudi Arabistan, Türkiye ürünlerine katma değer vergisini yüzde 5'ten 15'e çıkarmış, yaş meyve ve sebze gibi ürünler gümrüklerde bekletilerek ciddi sıkıntılara neden olmuştu.

Suudi Arabistan 1 Ekim'den itibaren Türk mallarına ambargo kararı alınca Antakya Ticaret ve Sanayi Odası (ATSO) Başkanı Hikmet Çiğin, ANKA'ya yaptığı açıklamada, Suudi Arabistan ile iş kuran ve çalışan, hizmet üreten kişilerin yüzde 60'ının Hataylı olduğunu belirterek uyarılarda bulunmuştu.

Çiğin, Türkiye'nin Suudi Arabistan'la 3,1 milyar dolarlık ihracatının 72 milyonunun Hatay'dan yapıldığını ve bu yılın ilk yarısında da ciddi bir düşüş gösterdiğini belirterek Hatay gibi Diyarbakır ve Gaziantep illerinde de ihracatın durma noktasına geleceğini belirtmişti.

Deutsche Bank Research: Merkez'den daha fazlasına ihtiyaç var

Almanya merkezli yatırım bankasının araştırma merkezi Deutsche Bank Research, Türkiye'ye özel yayınladığı notunda Merkez'in sürpriz şekilde faizi yükseltmesini, "Cesur bir karar" olduğunu ancak para biriminde süren kademeli değer kaybını durdurmak için gerekli bir adım olduğunu belirtti.

Almanya merkezli yatırım bankasının araştırma merkezi Deutsche Bank Research, Türkiye'ye özel yayınladığı notunda Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) sürpriz şekilde bir haftalık repo faizini yükseltmesinin "Cesur bir karar olduğunu, ancak para biriminde süren kademeli değer kaybını durdurmak için gerekli bir adım olduğunu" belirtti. DB Research, "TCMB'nin bu hamleyle birlikte artık daha fazla hareket alanı olduğunu ve daha da önemlisi (geç de olsa) piyasalara gerektiği durumda harekete geçmeye hazır olduğunu gösterdiği" değerlendirmesini yapıyor. Ortalama fonlama faizinin perşembe kapanışa göre şimdiden yüzde 10,69'da olduğuna ve bunun bir haftalık repo faizinin 35 baz puan üzerinde olduğuna dikkat çeken DB Research, fonlamanın hala büyük oranda gecelik borçlanma faizi ve geç likidite penceresi üzerinden yapılacağını öngörüyor.

TL'de satış sürerse yüzde15 gerekebilir

DB Research bundan sonrası için daha fazla sıkılaştırmaya ihtiyaç olduğunu vurguladığı notunda olası AB yaptırımlarına ilişkin belirsizlik ve yurtiçi fiyat baskılarının sürmesi nedeniyle temel görüşmelerinin değişmediğini belirtip şöyle diyor: “TCMB bugün çerçeveyi oluşturdu ancak şimdi ortalama fonlama oranını daha da yükselterek bu işi devam ettirmeli. Ortalama fonlama oranının eylül sonu itibariyle yüzde 11,50, ekim başı itibariyle yüzde 12 olacağı tahminlerimizi yineliyoruz. Yurtiçi faiz oranının da yıl sonu itibariyle yüzde 13,5'e ulaşması gerektiği görüşümüzü de koruyoruz. Kuruluş, Türkiye'ye ilişkin daralma öngörüsünü de yukarı yönlü revize ederek yüzde 2,5 daralma beklediğini belirttiği notunda, TL'deki değer kaybının devam etmesi durumunda TCMB'nin yıl sonu itibariyle ortalama fonlama oranını yüzde 15'e çıkartması gerekebileceğini ifade ediyor.

Korkutan uyarı: TL daha fazla değer kaybedebilir

Türkiye'nin büyümesinin önemli olduğunu ancak kredilere bağımlı olmaması gerektiğini dile getiren IIF Baş Ekonomisti Robin Brooks, TL'nin istikrara kavuşması için kredilerde yavaşlamanın şart olduğunu söyledi.

Uluslararası Finans Enstitüsü (IIF) Baş Ekonomisti Robin Brooks, kredilere bağımlılık nedeniyle cari açığın büyümeye devam ettiğini belirterek, kredi genişlemesinde frene basıp, derin bir durgunluğa hazırlıklı olunması gerektiğini savundu.

Sözcü'den Mehtap Özcan Ertürk'ün haberine göre; Türkiye için kolay bir çözüm yolu olmadığını ifade eden Brooks'a göre, Türkiye'nin cari açığını azaltıp, dış finansmandan kaynaklı kırılganlıklarını azaltması için bir durgunluk dönemini göze alması gerekiyor.

TÜSİAD'ın düzenlediği "Salgın Döneminde Dünya Ekonomisi ve Türkiye'nin Makroekonomik Dengeleri" konulu internet seminerinde konuşan Brooks, iki-üç aydır yükselen piyasaların para birimlerinde toparlanma görüldüğünü ancak Türk Lirası'nın doğalgaz rezervleri gibi olumlu haberlere rağmen değer kaybetmeye devam ettiğine dikkat çekti.

KREDİYE FAZLA BAĞIMLI

Brooks, "Demek ki bir risk, bir kırılganlık var. TL'nin istikrara kavuşması için, ikinci yarıda cari fazlaya neden olacak şekilde kredilerde büyüme yavaşlamak zorunda. Belirsizliklerle dolu bir ortamda kendimizi koruyabilmek için yapacağımız en iyi yol kontrol altına alabileceğimiz işleri kontrol altına almaktır" değerlendirmesini yaptı.

"Kredilerdeki büyüme yavaşlamak zorunda ki; TL stabilize olabilsin" diyen Brooks, yükselen piyasaların para birimleri için en güzel gelişmenin korona virüsü aşısının bulunması olacağını ifade etti. Türkiye gibi ülkelerdeki büyümenin önemli olduğunu

vurgulayan Brooks, “Büyümeli ancak büyüme için gereğinden fazla krediye bağımlılık olmamalı.

Türkiye ekonomisi ikinci çeyrekte yüzde 10 daraldı. Bu oran diğer yükselen piyasalarla karşılaştırıldığında çok iyi. Ancak, kredilerle birlikte cari açık da büyümeye devam ediyor” dedi.

IIF ekonomistlerinin yıl sonu cari açık tahmininin gayri safi yurtiçi hasılaya (GSYH) oranının yüzde 4 civarında olacağını öngördüklerini aktaran Brooks, bu oranın Türkiye için fazla olduğunu söyledi ve şöyle devam etti: “Krediler yatırımı değil tüketimi artırıyor. Türkiye’de tüketim de ithalata dayalı. Dolayısıyla krediler çok desteklenirse cari açık büyüyor. Türkiye yabancı yatırımcıyı çekip cari açığı finanse etmekte zorlanabilir ve TL’de daha fazla değer kaybı meydana gelebilir” diye konuştu.

GÜÇLÜ DOLAR TEHLİKESİ

ABD dolarının gelişmiş ülkelerin para birimlerine karşı zayıflamasını beklemediklerini aktaran Robin Brooks, “Doların hâlâ çok güçlü olduğu bir ortamdayız, doların zayıflamasını beklemiyoruz. Doların güçlü olması Türkiye açısından tehlikeli bir ortam oluşturuyor.

Bu durum cari açığın çevrilmesini zorlaştırıyor” dedi. Bu krizde yükselen piyasalarda radikal sermaye çıkışları olduğuna da değinen Brooks, “İlk üç ayda yükselen piyasalardan 80 milyar dolar muazzam sermaye çıkışına şahit olduk.

Küresel kriz döneminde 2008-2009’daki toplam sermaye çıkışı 20 milyar dolar seviyesindeydi. İkinci ve üçüncü çeyrekte 35 milyar dolarlık bir geri dönüş oldu, ama yine de yüzde 100 güven oluşmuş değil” diye devam etti.

DAHA GÜÇLÜ BİR SIKIŞTIRMA ŞART

IIF geliştirmekte olan ülkeler Avrupa Araştırma Başkanı Uğraş Ülkü ve IIF Ekonomisti Benjamin Hilgenstock, Türkiye’nin kısa vadeli dış finansman zorluklarını analiz eden bir rapor yayımladı. “Türkiye: Dış Finansman Zorlukları Devam Ediyor” başlıklı raporda, reel faiz oranlarının anlamlı bir şekilde pozitif yönde değiştirilmesi şeklinde daha güçlü bir sıkılaştırmanın şart olduğuna işaret edildi.

Bunun, lira cinsinden varlıklar için piyasa duyarlılığını ve risk iştahını iyileştirmeye yardımcı olacağını kaydeden IIF ekonomistleri, bunun sadece yabancıların portföy yatırımı girişlerini tetiklemekle kalmayacağını aynı zamanda yerleşiklerin yılın geri kalanında döviz talebini de azaltabileceğini kaydetti.

Bu yılın ilk sekiz ayında cari açığın yaklaşık 27 milyar dolara genişlediğine işaret edilen raporda, Ortodoks para politikalarına dönüşün kötü gidişatı önleyebileceği kaydedildi. Türkiye piyasalarında sadece 20.9 milyar dolarlık hisse senedi ve 5.8 milyar dolarlık tahvil kaldığına dikkat çekildi.

Azerbaycan-Ermenistan savaşında onlarca ölü, yüzlerce yaralı var

Dün sabah saatlerinde Azerbaycan-Ermenistan arasında başlayan çatışmalar kısa sürede savaşa dönüştü. Dün en az 16 askerin ve sivilin yaşamını yitirdiğini açıklayan Dağlık Karabağ, bugün de en az 15 insanın yaşamını yitirdiğini duyurdu. Çatışmaların sabaha kadar devam etmekte olduğu kaydedildi.

Yıllardır gerilimin yüksek olduğu Azerbaycan-Ermenistan hattında dün korkulan oldu... Azerbaycan'ın yaptığı açıklamaya göre sabah saatlerinde Ermenistan'dan başlayan saldırı kısa sürede alevlendi.

Azerbaycan'ın karşılık verdiği ve uluslararası kamuoyunun korkuyla izlediği olaylar bugün de devam etti.

Pazar sabahı başlayan olaylar bugün de sabahın ilk ışıklarıyla birlikte devam ediyor... Azeri ve Ermeni kuvvetleri çatışmanın devam ettiğini ve ağır silahların kullanıldığını duyurdu.

Ermenistan Savunma Bakanlığı, çatışmanın bütün gece sürdüğünü açıklarken Azerbaycan Savunma Bakanlığı da Ermenistan ordusunun Terter kasabasına ateş açtığını duyurdu.

ŞİMDİYE KADAR ONLARCA İNSAN ÖLDÜ

Dün Erivan yönetimi Azerbaycan'a ait çok sayıda tank, helikopter ve İHA'nın imha edildiğini açıklarken Bakü'den buna yalanlama geldi. Azeri yetkililer Ermenistan'ın bu açıklamalarında gerçeklik payı olmadığını duyurdu. Dün bunlar yaşanırken bugün de Dağlık Karabağ'dan yeni bir açıklama geldi.

Dağlık Karabağ, 16 asker ve sivilin yaşamını yitirdiğini duyurdu. Azerbaycan'ın saldırısında 100'den fazla insanın yaralandığı kaydedildi. Bugün Dağlık Karabağ, 15

askerin daha yaşamını yitirdiğini açıkladı. Böylelikle Dağlık Karabağ'da en az 31 insanın yaşamını yitirdiği belirtildi.

2016'dan beri en sert çatışmayı yaşayan Azerbaycan-Ermenistan hattında Bakü'den de bir açıklama geldi. Azeri yetkililer, Ermenistan'ın saldırısında sivil bir ailenin 5 üyesinin yaşamını yitirdiği belirtildi.

Dün öğle saatlerinde Ermenistan ve Dağlık Karabağ topyekun seferberlik ve sıkıyönetim kararı alırken, Azerbaycan da sıkıyönetim ilan edildiğini duyurdu.

12 OSA UÇAKSAVAR FÜZE SİSTEMİ İMHA EDİLDİ

Azerbaycan Savunma Bakanlığı yaşananlarla ilgili bir açıklama yaptı.

Yapılan açıklamada, "Ermenistan silahlı kuvvetlerinin savaş faaliyetini önlemek ve sivil halkın güvenliğini sağlamak için Azerbaycan Ordusu komutanlığı tüm cephe boyunca bir karşı saldırı başlatmaya karar verdi. Personelimiz ve tank birimlerimiz, füze ve topçu birlikleri, cephe uçakları ve insansız hava araçlarının desteğiyle, cephede ve savunma derinliklerinde bulunan çok sayıda Ermeni kuvveti, askeri tesis ve askeri teçhizatı tespit edip imha etmektedir. Sahadan edinilen bilgilere göre, Ermeni hava savunma birimlerinin 12 OSA uçaksavar füze sistemi farklı yönlerde imha edildi. Azerbaycan Hava Kuvvetleri'ne ait bir savaş helikopteri Tatar yönünde düşürüldü, mürettebat yaşıyor" ifadesini kullandı.

2016'dan beri en büyük çatışmayı yaşayan Azerbaycan-Ermenistan, dünya petrol ve doğalgaz koridorunda bulunan ve bu sebeple çok büyük bir öneme sahip olan bölgede korkulu anlar yaşanmasına sebep oldu.

"GÜNEYDEKİ POZİSYONLARI KAYBETTİK"

Azerbaycan, bölgedeki 7 köyün kontrolünü ele geçirdiğini açıkladı. Dağlık-Karabağ başta bu açıklamayı yalanlarken daha sonra "bazı pozisyonların kaybedildiğini" doğruladı.

Azerbaycan-Ermenistan hattında sıcak çatışma sürüyor. Azerbaycan ordusu hızla ilerken, Ermenistan işgali altındaki Dağlık Karabağ'ın sözde lideri Arayik Harutyunyan'dan itiraf gibi açıklama geldi. Harutyunyan, "Karabağ'ın güneyindeki tüm pozisyonları kaybettik. Düzinelerce ölümümüz ve yarılarımız var. Azerbaycan F-16 ve Türk İHA Bayraktar kullanıyor. Azerbaycan yalnız değil, Türkiye de var" diye konuştu.

Azerbaycan Başsavcılığı, Ermeni güçleri tarafından Azerbaycan'ın Naftalan kentine bağlı Gaşaltı köyüne havan topu saldırısı düzenlendiğini duyurdu. Saldırıda 5 sivilin öldüğü açıklandı.

TRUMP: DURDURABİLİR MİYİZ GÖRECEĞİZ

Yaşananların ardından başta Türkiye, ABD ve Rusya olmak üzere birçok ülke peş peşe açıklamalarda bulundu. ABD Başkanı Donald Trump, ABD'nin bu şiddeti bitirmek istediğini söyleyerek, "Bizim o bölgede iyi ilişkilerimiz var. Bunu durdurabilir miyiz, göreceğiz" dedi.

ABD Dışişleri Bakanlığı da yaşanan şiddeti kınayarak, tarafların durumu daha kötü hale getirecek hamlelerden kaçınılması gerektiğini söyledi.

Azeri tankları Bakü sokaklarında böyle görüntülendi.

ERDOĞAN VE PUTİN YİNE KARŞI KARŞIYA

Başta Libya ve Suriye olmak üzere birçok konuda karşı karşıya gelen Rusya ile Türkiye bu uluslararası krizde de karşıt kutuplarda yer aldı.

Rusya Devlet Başkanı Putin, dün yaşananların ardından Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyan'ı ararken görüşmenin detayları kamuoyu ile paylaşılmadı.

Dün seferberlik ilan edilen Ermenistan'da çok sayıda erkek Erivan'da sıraya girerek savaşa girmeye gönüllü oldu.

Yaşananlara çok sert çıkış yapan ve Azerbaycan'ın yanında olduğunu dile getiren Cumhurbaşkanı Erdoğan da dün Azeri mevkidaşı Aliyev ile görüştü. Ermenistan'ın bölgedeki barışa en büyük tehdit olduğunu söyleyen Erdoğan, "İstila ve zalimliğe karşı bütün dünyanın Azerbaycan yanında olması çağrısı yaptı.

Dün Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açıklamalarının ardından ülkesi savaşın eşiğinde olan Ermeni Başbakan Paşinyan, uluslararası kamuoyuna çağrıda bulunarak, Türkiye'nin bu gerilime müdahil olmaması gerektiğini söyledi.

Azeri askerleri Bakü'de sevgi gösterileriyle karşılandı.

Avrupa Birliği ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı tarafların askeri hamleleri bırakarak müzakereye geri dönmesi çağrısında bulundu.

Azerbaycan ile Ermenistan arasında zaman zaman alevlenen çatışmalar, en son 2016 yılının Nisan ayında bu kadar şiddetlenmişti. O dönemde en az 200 insan yaşamını yitirmişti.

Erdoğan: Türk milleti tüm imkanlarıyla Azerbaycanlı kardeşlerinin yanındadır

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Ermenistan'ın Azerbaycan'a saldırısına ilişkin, "Türk milleti her zaman olduğu gibi bugün de tüm imkanlarıyla Azerbaycanlı kardeşlerinin yanındadır." ifadelerini kullandı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Ermenistan'ın Azerbaycan'a saldırısına ilişkin açıklama yaptı.

Erdoğan, Twitter hesabından yaptığı açıklamada, "Azerbaycan'a yönelik saldırılarına bir yenisini ekleyen Ermenistan, bölgede barışın ve huzurun önündeki en büyük tehdit olduğunu bir kere daha göstermiştir. Türk milleti her zaman olduğu gibi bugün de tüm imkanlarıyla Azerbaycanlı kardeşlerinin yanındadır." ifadelerini kullandı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, şunları kaydetti:

"Ermenistan'ın tahrikkar saldırganlığı karşısında gerekli ve yeterli bir tepki ortaya koyamayan uluslararası toplum çifte standardını bir kez daha göstermektedir. Yaklaşık 30 yıldır ihmalkar tutumunu sürdüren Minsk üçlüsü de çözüm odaklı davranmaktan maalesef çok uzaktadır. Ermeni halkını, kendilerini felakete sürükleyen yönetimlerine ve onları bir kukla gibi kullananlara karşı geleceklerine sahip çıkmaya davet ederken, tüm dünyaya işgale ve zulme karşı verdikleri mücadelede Azerbaycan'ın yanında yer alma çağrısı yapıyoruz.

Bugün yaptığımız telefon görüşmesinde dirayetli ve kararlı duruşuna bir kez daha şahit olduğum Azerbaycan Cumhurbaşkanı kardeşim İlham Aliyev'e ifade ettiğim gibi, Türkiye 'tek millet, iki devlet' anlayışıyla, Azerbaycanlı kardeşleriyle dayanışmasını güçlendirerek sürdürecektir."

Büyükşehir'den Ankaralı  ift ilere tohum desteği

Ankara Büyükşehir Belediyesi kırsal kalkınma kapsamında Ba kentli  ift ilere yönelik teşviklerine hız kesmeden devam ediyor.

Ankara Büyükşehir Belediyesi, kırsal kalkınma öncelikli projelerle Ba kentli  ift ilere derin bir nefes aldırıyor.

Ba kentli  ift iler, Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş'ın Başkent ekonomisini güçlendirmek amacıyla hayata geçirdiği Başkent Ankara Kalkınma Projesi (BAKAP) sayesinde çok sayıda teşvikten yararlanıyor.

Büyükşehir Belediyesi Kırsal Hizmetler Daire Başkanlığı 28 Eylül 2020 Pazartesi gününden itibaren yüzde 90'ı hibe, yüzde 10  ift i payı olarak toplam 833 bin yem bitkisi tohumu (Macar fiği) desteği sağlayacak.

4 BİN 219 ÇİFTÇİYE YEM BİTKİSİ TOHUMU DESTEğİ

Başkent'te tarım ve hayvancılığın gelişmesi için üreticileri desteklemeyi sürdüren Büyükşehir Belediyesi, kırsal bölgelerde sağladığı teşviklerle çiftçileri ekonomik yönden rahatlatmayı amaçlıyor.

Tarım alanlarından azami düzeyde fayda sağlanabilmesi ve hayvan üreticilerinin kaba yem ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla bu yıl 28 Eylül-8 Ekim tarihleri arasında 4 bin 219 çiftçiye toplam 833 ton yem bitkisi tohumu (Macar fiği) dağıtılacak. Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş, konu ile ilgili olarak sosyal medyada yaptığı açıklamada, **“Bizim en büyük projemiz de hayalimiz de Ankaralıyı zengin etmek. Bu kapsamda 4 bin 219 çiftçimize %90’ı hibe 833 ton yem bitkisi tohumu dağıtımına başlıyoruz. Yerli üreticimize nefes olacak yeni projelerimizi yakında açıklayacağız”** ifadelerini kullandı.

25 İLÇENİN TAMAMINDA DAĞITIM

Kırsal Hizmetler Daire Başkanlığı, Ankara Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde olan kırsal ilçelerde Çiftçi Kayıt Sistemine (ÇKS), Türkvat ya da Ziraat Odalarına kayıtlı olan en az 5, en fazla 20 dekar tapulu araziye sahip veya araziyi kullanma hakkı olan çiftçilere yem bitkisi tohumu desteği verecek.

Tohum desteği; Kırsal Hizmetler Daire Başkanlığı tarafından yüzde 90’ı hibe, yüzde 10’u çiftçi ödemeli olarak 25 ilçede şu noktalarda dağıtılacak:

TARİH	İLÇE	DAĞITIM YERİ
28 EYLÜL PAZARTESİ	AKYURT	AKYURT FEN İŞLERİ DEPOSU
28 EYLÜL PAZARTESİ	ALTINDAĞ	AKYURT FEN İŞLERİ DEPOSU
28 EYLÜL PAZARTESİ	KALECİK	KALECİK FEN İŞLERİ DEPOSU
30 EYLÜL ÇARŞAMBA	POLATLI	POLATLI ESKİ TİCARET BORSASI
30 EYLÜL ÇARŞAMBA	SİNCAN	SİNCAN ZİRAAT ODASI
30 EYLÜL ÇARŞAMBA	ETİMESGUT	SİNCAN ZİRAAT ODASI
30 EYLÜL ÇARŞAMBA	YENİMAHALLE	SİNCAN ZİRAAT ODASI

30 EYLÜL ÇARŞAMBA	GÖLBAŞI	GÖLBAŞI FEN İŞLERİ DEPOSU
30 EYLÜL ÇARŞAMBA	ÇANKAYA	GÖLBAŞI FEN İŞLERİ DEPOSU
30 EYLÜL ÇARŞAMBA	KEÇİÖREN	GÖLBAŞI FEN İŞLERİ DEPOSU
02 EKİM CUMA	ÇUBUK	ÇUBUK FEN İŞLERİ DEPOSU
02 EKİM CUMA	PURSAKLAR	ÇUBUK FEN İŞLERİ DEPOSU
02 EKİM CUMA	KAHRAMANKAZAN	KAHRAMANKAZAN ZİRAAT ODASI
02 EKİM CUMA	ELMADAĞ	ELMADAĞ FEN İŞLERİ DEPOSU
02 EKİM CUMA	MAMAK	ELMADAĞ FEN İŞLERİ DEPOSU
05 EKİM PAZARTESİ	GÜDÜL	GÜDÜL FEN İŞLERİ DEPOSU
05 EKİM PAZARTESİ	AYAŞ	AYAŞ FEN İŞLERİ DEPOSU
06 EKİM SALI	HAYMANA	HAYMANA FEN İŞLERİ DEPOSU
06 EKİM SALI	BALA	BALA FEN İŞLERİ DEPOSU
06 EKİM SALI	ŞEREFLİKOÇHİSAR	ŞEREFLİKOÇHİSAR FEN İŞLERİ DEPOSU
06 EKİM SALI	EVREN	EVREN FEN İŞLERİ DEPOSU
07 EKİM ÇARŞAMBA	BEYPAZARI	BEYPAZARI FEN İŞLERİ DEPOSU
07 EKİM ÇARŞAMBA	NALLIHAN	NALLIHAN FEN İŞLERİ DEPOSU
08 EKİM PERŞEMBE	KIZILCAHAMAM	KIZILCAHAMAM FEN İŞLERİ DEPOSU
08 EKİM PERŞEMBE	ÇAMLIDERE	ÇAMLIDERE FEN İŞLERİ DEPOSU

Ankara keçisi sayısı desteklerle artıyor

ANKARA – Tarım ve Orman Bakanlığı'ndan edinilen göre, “Halk Elinde Islah Projeleri” ile tiftik miktarı ve kalitesinin, et, süt ve döl verimlerinin yükseltilmesi, damızlık ihtiyacının karşılanması ve yetiştiricilere hayvan ıslahının öğretilmesi amaçlanıyor. Ankara keçisi yetiştiricileri, zaman içinde tiftiğin piyasada değerine ulaşamamasına çözüm olarak, et verimini artırıp zararlarını karşılama düşüncesiyle sürülerine kıl keçi tekesi katmaya başladı. Böylece cüsseyi artırarak et verimini iyileştirmek hedeflendi ancak çok kısa sürede Ankara keçisi sürülerinde tiftik özellikleri deforme edildi. Verilen zararların telafisi ise halen devam eden ıslah çalışmalarıyla giderilmeye çalışılıyor.

Türkiye'deki Ankara keçisi varlığının yüzde 75'i başkentte bulunuyor. İlde, sayıları 2008'e kadar düşüş eğiliminde olan ve 66 bine kadar gerileyen Ankara keçisi varlığı, bakanlığın uyguladığı proje ve desteklerle bu yıl iki katın üzerinde artış göstererek 166 bin civarına çıktı. Bakanlık tarafından bu yıl uygulamaya koyulan “Ankara Tiftik Keçisi Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi Projesi” ile de yetiştiricilerin elindeki Ankara keçisi sürülerine, yüksek vasıflı genç tekelerin katılımıyla kan değişimi sağlanarak işletmelerin mevcut verimliliğinin artırılması amaçlanıyor. Ankara Tarım ve Orman Müdürlüğü ile sivil toplum kuruluşlarının iş birliğiyle uygulanan proje kapsamında başvuru yapan yetiştiricilere genç teke ve kırkım makinesi dağıtımı yapılacak. Projenin yürütüleceği işletmeler il ve ilçe müdürlükleri tarafından 2 yıl takip edilecek. Bu sürede yetiştiriciler hayvanları kesemeyecek, satamayacak veya başka bir işletmede değerlendiremeyecek. Bu tedbirlerle sürdürülebilir bir hayvancılık yapılması ve uygulanacak projeden maksimum fayda sağlanması hedefleniyor. Ankara keçisi ekonomik değerinin yanı sıra ülke ve Ankara için önemli bir kültürel miras niteliğinde bulunuyor. Ankara keçisinin en önemli verimi tiftikten oluşuyor. Bu lif, dünyada elmas lif olarak kabul gördüğünden kıymetli bir ürün olarak nitelendiriliyor. Ankara keçisi yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılıp, bir dönem yok olmaya yüz tutan bu yerli ve milli değerın layık olduğu noktaya taşınması, keçiden elde edilen ekonomik değeri yüksek tiftiğin verim ve kalitesinin artırılması, üreticinin de buna bağlı olarak gelir düzeyinin artırılıp ekonomik refaha ulaşması amacıyla sürekli değerlendirme toplantıları ve çalıştaylar düzenleniyor. Yetkililer de saha incelemeleri gerçekleştiriyor.

Alaattin AKTAŞ

28 Eylül 2020

Şu gidişatı göremedik ya...

Korona ekonomide iki temel tercihte bulunmaya yöneltti.

✓ ***Mart ayıyla birlikte ciddi bir parasal genişlemeye gidildi. Ne var ki parayı ekonomiyi ayakta tutacak alanlara değil, ölü alanlara yöneltme hatasına düştük ya da tercihimiz o yönde oldu.***

✓ ***Ağustosta baktık ki işler kötü gidiyor, kısıtık parayı; ama iş işten geçmiş gibiydi, faizler de tırmandı, kur da.***

Ancak bitmedi; biraz da koronanın seyrine bağlı olarak gelecekte daha büyük sorunlar yaşamamız şaşırtıcı olmayacak. En büyük sorunumuz da işsizlik.

Bu yıl çok özel bir yıl. Her yönden. Özellikle korona yüzünden tüm ülke ekonomilerinde nasıl çalkantılar yaşandığı ortada. Ama önemli olan bu çalkantıyı olabildiğince az hasarla atlatabilmek.

Bu salgından kaçınılmaz olarak etkilenen Türkiye de ekonomide çok temel iki tercihte bulundu.

Birincisi, mart ayında koronanın kendini göstermesiyle birlikte ciddi bir parasal genişleme gündeme geldi. Grafikteki ortalama fonlama maliyetinin mart ayındaki hızlı düşüşüne dikkat! Bu düşüş hazirana kadar devam etti; haziran-temmuz geçişi ise neredeyse yatay kaldı.

Fonlama maliyeti aşağı çekilirken bankacılık sistemi de kredi açmaya zorlandı. Kredi açmaktan kaçınan bankalar, topladıkları mevduata göre kredi açmak zorunda bırakıldıkları için mevduattan adeta kaçır oldu. Mevduat istemeyen bankalar, bu yüzden faizi indirebildikleri kadar indirdi. Öyle ki bir dönem mudisine “Paranı bende tutma” dercesine yıllık yüzde 2-3 faiz teklif eden bankalara rastlandı.

TL ucuzdu, TL boldu ve tüketime gitmeyecek paranın tasarruf amacıyla nereye yöneleceği de belliydi, dövize... İşte bu dönemde kur artmasın diye büyük bir çabaya

girişildi. Nisan sonunda 7 liraya dayanmış olan dolar baskı altına alındı ve kamu bankaları eliyle tutarını tam olarak kimsenin bilemediği milyarlarca dolar harcanarak kur üç ay boyunca neredeyse yatay tutuldu.

Sıra ikinci tercihte

Ve ağustosla birlikte ikinci aşamaya geçtik, daha doğrusu geçmek zorunda kaldık.

Artık yay çok gerilmişti, döviz öyle kamu bankaları eliyle satış yaparak değil 6.85'lerde, 7'nin altında bile tutmak mümkün olmaktan çıkmıştı; çare TL'yi pahalı ve aranır hale getirmekte yatıyordu.

Merkez Bankası'nın temmuz sonunda yüzde 7.76 olan ortalama fonlama maliyeti ağustos sonunda yüzde 10.15'e fırladı.

Yine temmuz ve ağustos sonu itibarıyla üç ay vadeli mevduatın faizi yüzde 8.16'dan yüzde 11.44'e çıktı.

TL'yi değerli hale getirme çabalarına rağmen dolar da 6.94'ten 7.31'e yükseldi.

Geç kalındı bir kere...

TL artık ucuz değildi, öyle bol keseden kredi de dağıtılmıyordu ama ok yaydan fırlamıştı artık.

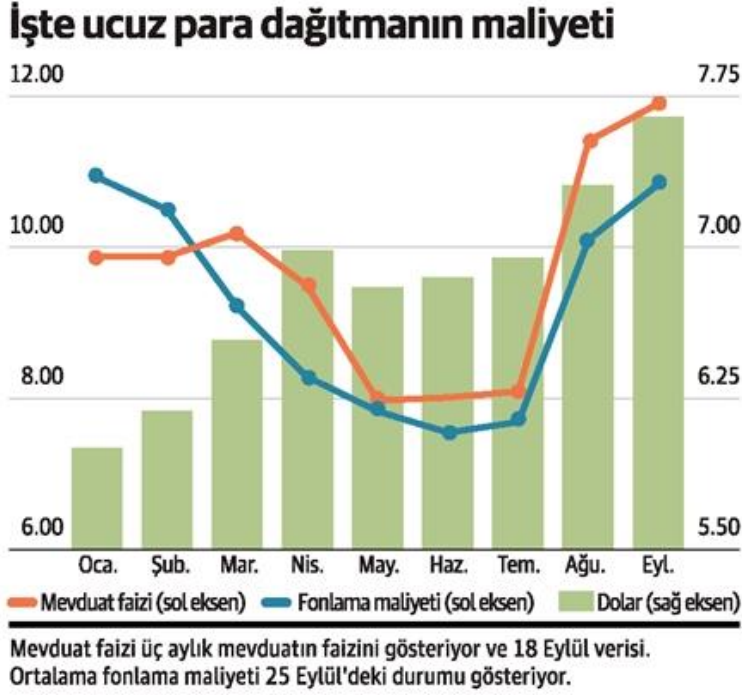
Hız kesmiş olmakla birlikte eylülde faizler de yükselmeye devam etti, kur da.

Ve nihayet Merkez Bankası "Politika faizinin adı kaldı" itirafı anlamına gelecek kararını geçen haftaki faiz artırımıyla pekiştirdi. 10 Ağustos'tan beri piyasayı politika faizinin üstünde faizle fonlamakta olan Merkez Bankası, geçen haftaki faiz artırımıyla ortalama fonlamaya ancak yaklaştı, ulaşamadı bile. Merkez Bankası, geçen hafta politika faizini yüzde 10.25'e çıkardı ama bu faizin uygulanmayacağı da daha ilk günden belli oldu.

Politika faizinin yüzde 10.25 olduğu 25 Eylül günü ortalama fonlama maliyeti yüzde 10.88 düzeyinde oluştu.

25 Eylül'deki yazımda işte bu yüzden Merkez Bankası'nın yüzde 10.25'i uygulamasının aslında bir faiz indirimi anlamına geleceğini belirttim ya...

Ama bu faizin uygulanamayacağı da belliydi ve bu da ilk günden görüldü. Politika faizindeki 2 puanlık artış, gecelik faiz ve geç likidite penceresi faizinin otomatik olarak yukarı çekilmesinden başka bir anlam ifade etmedi.

Para yerini bulsa böyle olur muydu?

Korona döneminde parasal genişlemeye gitmenin eleştirilebilir bir yanı yok, hatta bu gerekliydi, dolayısıyla doğru da yapıldı. İnsanlar parasızlıktan, açlıktan adeta nefessiz kalmış, o dönem parasal genişlemenin diğer tüm yan etkileri bir kenara bırakılır, bırakıldı da.

Ama biz ne yaptık; bu kredilerle konut alımını teşvik ettik. Para döndü dolaştı müteahhitlik kesiminin cebine girdi. Tuttuk, taşıt kredilerini ucuzlattık.

Konut almak, otomobil almak bu dönemin olmazsa olmazı mıydı; yoksa biz ekonomiyi, ekonomiyi ayakta tutanları desteklemeyi mi tercih etmeliydik...

İdari kararlarla dükkanını kapatmak zorunda kalan esnafa doğrudan bir destek sağlanamadı, ancak kredi kullandırıldı, o da bir kısmına. Bir esnafın ifadesiyle, devlet, kendisine 40 yıl vergi ödeyen esnafına 40 gün bakamadı. İşte o kredilerin ödeme dönemi de geldi. İşler zaten kesat, o esnaf kredi borcunu nasıl ödeyecek, şimdi kara kara bunu düşünüyor.

Düşük faizle piyasaya pompalanan para gerçek anlamda yerine gitmiş olsa, bunları yaşamayacaktık; ne makro ölçekte, ne mikro ölçekte.

Şimdi grafiğe bir kez daha bakma zamanıdır. Öyle görünüyor ki hem dövizin daha da artacağı, hem faizlerin ve enflasyonun daha da yükseleceği günler bizi bekliyor.

Abdulkadir Selvi

Ermenistan Azerbaycan'a neden saldırdı

28 Eylül 2020

yüreklerimizin derinlerinde hissettik. Çünkü o saldırı aynı zamanda bize yapıldı. Çünkü biz “İki devlet tek milletiz.”

Ermenistan'ın Rusya'nın haberi olmadan bu saldırıyı gerçekleştiremeyeceği biliniyor. Ancak Rusya bir yandan Ermenistan'ı kışkırtırken diğer yandan askeri yöntemlerle sonuç alınmasını doğru bulmadığını ifade ediyor. **Putin, Ermenistan Başbakanı Paşinyan** ile görüşmesinden sonra Kremlin'den yapılan açıklamada bölgede askeri çatışmaların derinleşmesinden endişe duyulduğu ifade edildi. Azerbaycan'ın işgal edilen köylerin bir kısmını kurtardıktan sonra yapılan bu açıklama timsah gözyaşlarından öteye bir anlam taşımıyor.

Tabi Ermenistan'ın saldırganlaşmasının arkasında Fransa'nın parmak izlerini de görmek gerekiyor. Yunanistan'ı kışkırtarak bir sonuç elde edemeyen **Putin**, bir kez daha Ermenistan kartını devreye soktu. Ermenistan, Yunanistan, Rum kesimi kimi **Macron**'un, kimi **Putin**'in maşası olmaktan öteye geçemediler.

Macron, Yunanistan ve Rum kesimini kışkırttı ne oldu? Ne Yunanistan ne Rum kesimi kazançlı çıktı. **Macron** ise **Erdoğan**'ı arayıp, geri adım atmak zorunda kaldı. Şimdi benzer bir oyunu Ermenistan üzerinden oynamaya çalışıyor.

Ama söz konusu Ermenistan olunca buradaki esas oğlan **Putin**... Libya'da sıkışan **Putin**, Ermenistan kartını sahaya sürdü. Ancak Putin'de gördü ki, hırsı aklından öte giden **Ermenistan Başbakanı Paşinyan** sadece kendisini değil, Rusya'yı da rezil edecek.

Bu olay da bir kez daha gösterdi ki, bölgenin iki büyük ülkesi Türkiye ve Rusya olmadan bölgede bir statükonun oluşturulması mümkün değil. Türkiye, Kafkasya'da Rusya gerçeğini dikkate almadan hiçbir adım atmadı. Rusya'yı ürkütmek yerine

Rusya ile işbirliğini tercih etti. Ama aynı yaklaşımı göremedik. Bunu **Putin**'in de iyi anlaması gerekiyor. Özellikle Fransa'nın bölgeye parmağını sokmasının önlenmesi açısından.

TÜRKİYE'YE MESAJ

Bu saldırıyı sadece Azerbaycan'la sınırlı görmek, fotoğrafı eksik okumak olur. Bunun bir ucunda da Türkiye var. Türkiye, şimdiye kadar Ermenistan'a her zaman ılımlı yaklaşmasına, bir dönemler milli takımların dostluk maçı yapılabilecek seviyeye gelmesine rağmen, Ermenistan kişilikli bir devlet olarak değil, başka ülkelerin sahaya sürdüğü bir kart olarak hareket etmeyi tercih etti. Ama sert kayaya çarptı. Ne Azerbaycan eski Azerbaycan. Ne Türkiye eski Türkiye. Ne de bölgede artık eski dengeler var.

AZERBAYCAN'IN STRATEJİSİ DEĞİŞTİ

Azerbaycan'ın Ermenistan saldırısını püskürttükten sonra işgal altındaki köyleri kurtarması da gösterdi ki, artık askeri varlığıyla da önemli bir güç olan Azerbaycan var. Azerbaycan'dan gelen bilgiler bu kez savunma hattının ön cepheye kurulduğu yönünde. Bundan sonra Azerbaycan'ı izlemekte yarar var. Dün Ermenistan sivil yerleşim yerlerine saldırmakla birlikte yeni bir cinayet daha işledi. Bir devlete yakışmayan çapulcu bir kabile anlayışını yansıtan bir şekilde sivil yerleşim yerlerine saldırdı. Cevabını da aldı. Görüldü ki, Azerbaycan, Türkiye'nin de katkılarıyla askeri anlamda kapasitesini yükseltmiş. Bu Azerbaycan açısından bir dönüm noktası olabilir..

AMERİKAN SEÇİMLERİ

Ermenistan saldırısının zamanlama olarak da değerlendirilmesinde yarar var. Neden şimdi? Sorusunun yanıtına baktığımızda Amerikan seçimleri göz ardı edilmemesi gereken bir faktör olarak çıkıyor karşımıza. Ermeni diasporası Amerikan seçimlerinin meydana getirdiği konjonktürü değerlendirmek istiyor. Seçim sürecinde Yahudi Cemaatine büyük tavizler veren **Trump**'ın Ermeni oyları nedeniyle kendilerine taviz vermesini bekliyorlar. O nedenle önümüzdeki günlerde kınamalar, gelebilir. Bunlar öngörülemez hamleler değil. Ama bu adımlar gelir, "**Söz konusu vatansa gerisi teferruattır**" gerçeğinin duvarlarına çarpıp geri döner.

NAHÇIVAN'A SALDIRI

Ermenistan, Türkiye ile Azerbaycan arasında enerji ve ulaşım konusunda stratejik bir merkez olan Tovuz Bölgesi'ne saldırdı. Tovuz, Bakü-Tiflis-Kars demiryolu ve Türkiye'ye doğalgaz sağlayan TANAP boru hattıyla Bakü-Tiflis-Ceyhan petrol boru hattının geçtiği bir bölge. Saldırı püskürtüldü. Ama orada Azerbaycan'la birlikte Türkiye'ye verilen bir mesaj söz konusuydu. Şimdi Nahçıvan'a saldırı ihtimali konuşuluyor. Dilerim öyle bir çılgınlığa kalkışmaz. Çünkü o zaman karşısında sadece Azerbaycan ordusunu bulmaz, Türk askerini de bulur. **Atatürk** tarafından, "**Türk kapısı**" olarak adlandırılan Nahçıvan'a yapılacak bir saldırı, doğrudan Türkiye'ye yönelik bir mesaj olur.

AZERBAYCAN KARTLARINI DOĞRU OYNUYOR

Doğu Akdeniz'deki bilek güreşi Kafkasya'ya taşınmak isteniyor. Çünkü Rusya kendisi açısından en güçlü olarak gördüğü bir zeminde bu mücadeleyi yapmak istiyor. Bu bir güç mücadelesi. Azerbaycan'ın savaş hali ilanında bulunması yerinde bir adım oldu. Artık Azerbaycan savunmada değil ön cephede bu mücadeleyi sürdürecektir. Bu sürecin sonunda Ermenistan, Dağlık Karabağ'la ilgili müzakerelere oturmak zorunda kalmalı. O nedenle kısa sürede barış görüşmelerin başlaması ve ateşkes ilanı yararlı değil. Azerbaycan bir müddet ilerledikten sonra, barış görüşmeleri başlayabilir. Böylece müzakere masası ön cephede oluşturulur.

ERDOĞAN FAKTÖRÜ

Türkiye Cumhuriyeti'nin başında hangi hükümet olursa olsun söz konusu Azerbaycan olduğunda farklı hareket etmesi beklenemezdi. Ancak **Erdoğan**, dünyada **Trump** ve **Putin**'le birlikte ismi sayılan üç liderden biri. Güçlü bir lider. Kararlı bir lider. Hele Türk dünyası söz konusu olduğunda. Hele mağdur Müslüman milletler söz konusu olduğunda. **Erdoğan**'ın, Azerbaycan Cumhurbaşkanı **Aliyev**'i arayarak verdiği güçlü destek önemliydi. Sorunun çözümü için **Erdoğan** ile **Putin**'in görüşmesi bekleniyor. Ama önce sahada yapılacaklar yapılmalı, söylenecekler söylenmeli. Azerbaycan askeri ilerlemeli. Ondan sonra barış masası kurulmalı.

Ibrahim Kahveci

Çöpe giden 2 trilyon liralık teori

Önce dünyada bulunmayan ama bizim ısrarla dile getirdiğimiz teorinin kısa bir özgeçmişine bakalım:

Ocak 2015: “Ne diyorlar? İnsanı böyle adeta çıldırtacaklar; enflasyon düşerse faizi düşüreceklermiş. Bu anlayış, anlayış değil, bu yanlış bir mantık; doğru bir mantık değil çünkü enflasyon sebep, faiz netice değildir. Faiz sebep, enflasyon neticedir.”

Ekim 2017: “Faizlerdeki düşüş istediğimiz noktada hala değil. Faizlerdeki düşüşü başaramazsak birçok musibet bizi beklemektedir. Bunu bir defa halletmemiz lazım. Piyasa faizinin yüzde 20 olduğu ülkede yatırımcı yatırım yapabilir mi? Ondan sonra lanetle de karşı karşıya kalırız. Birçok sefil ailelerle de karşı karşıya kalırız. Faiz lobilerinin yaklaşımları ile adım atamayız. Onlarla adım atarsak sadece onları ihya ederiz. Enflasyonda hala düşüşü sağlayamıyoruz, yüksek faiz sebebiyle. Bu benim iddiam. Yüksek faiz asla enflasyonu aşağı çekmeyecektir. Bunun kararını öyle veya böyle vermemiz lazım. Doğru orantılıdır, faiz düşerse enflasyon düşer. ‘Şu anki anlayış ters orantılıdır’, hayır ya ters orantılı değil, gördük. Göreve geldiğimizde faizi düşürdük enflasyon da ona bağlı olarak düştü.”

Eylül 2018: “Hadi Merkez Bankası faiz artırıyor. Özel bankalara ne oluyor? Yüzde 50’li faiz oranları size bir şey kazandırıyor mu? Böyle kazanç ancak eroin tüccarlarında olur. Faiz sebeptir, enflasyon neticedir. ‘Enflasyon sebeptir, faiz neticedir’ diyorsan bu işi bilmiyorsun arkadaş. Faizin oranını sen tespit edersen, enflasyon o akışta kendiliğinden oluşur. Ben bugüne kadar Merkez Bankasının, açıklamış olduğu enflasyon oranlarını tutturduğunu görmedim.”

Ağustos 2019: “Faizler düşüyor. Faizlerin düşmesiyle beraber enflasyondaki gerileme de sürecek. Piyasadaki canlanma yeniden ivme kazanacaktır. Biz sabredersek, çalışırsak, üretirsek, dik durursak, hepsinden önemlisi sürekli ‘öldük, bittik’ diyerek millete karamsarlık aşılamaya kalkan felaket tellallarına kulak asmazsak, Allah’ın izniyle yarınımız bugünümüzden çok daha güzel olacaktır.”

Ekim 219: “Ekonomide sağladığımız istikrar sayesinde enflasyonu yeniden tek haneli rakamlara indirmeyi başardık. Faiz indirilmek suretiyle enflasyonun da indiğini görüyoruz. Farklı etkenler de tabii ki bu arada yok değil ama bu işin ana belirleyeni faizdir. Faiz de enflasyonun ana tetikleyicisidir. İddia ile söylüyorum faiz sebep, enflasyon neticedir. Bunu birileri hâlâ enflasyon sebep, faiz neticedir safsatasıyla batıcı bir zihniyetle bizi aldatmaya çalışıyor.”

Kasım 2019: “Ülkemize geçtiğimiz ağustos ayından itibaren kurulan döviz kuru, faiz ve enflasyon üçgeninde kurulan oyunu bozduk. Faizi düşürdükçe enflasyon düşer

dedim. Bu olduğu zaman büyüme hızlanır dedik. Bakın şimdi bu sistem değışince önceki Merkez Bankası başkanını görevden aldık çünkü laf dinlemiyor adam. Yeni arkadaşımızla yola deva ettik. Faiz oranlarını düşürecekiz dedik. Faiz çünkü bir ülkenin kalkınmasına en büyük kötülüktür. Yatırımı durdurur ve sizin büyümenizi engeller. Bu adımlar atılınca hava değışti ve enflasyonda tek haneye geldik. Ve döviz kurunu nispeten stabil hale getirdik.”

Ocak 2020: “Çok kısa zamanda 2019 yılı içerisinde faizi düşürdük. Düşürdükçe de neredeyse tek haneli rakamı yokladı. 2020’de tek haneli rakama faiz de enflasyon da gelecek. Bu neyi getirecek? Bu bir yatırımı getirecek. Ciddi manada yatırımlar artacak. İnancım şu, sebep netice ilişkisi. Faiz sebeptir, enflasyon neticedir ve doğru orantılıdır. Faizi düşürdükçe, enflasyon da düşer. Ters orantılı değildir. Benim tezim hala budur. Olay öyle domates, patates meselesi falan değil. Bunların hepsi hikaye. Onlar yan meseleler. Bu yeni hükümet sisteminde Merkez Bankası Başkanını da görevden alma yetkisi var. Tabii bu yetki gelince baktım ki Merkez Bankası Başkanı laf dinlemiyor gene bildiğini okuyor, görevden aldık. Bunu yaptıkça yatırım artacak. Yatırım arttıkça istihdam artacak. istihdam arttıkça rekabet gücün artacak. Rekabet gücün arttıkça bir de bunun yanında üretimin artacak. Faiz yüksek olunca bunların hiçbiri olmaz. Şimdi biz bunu yakalıyoruz. 2020 inşallah bunun sinyallerinin bizim için verildiği yıl olacak.”

***

Geçen hafta faiz artıran Merkez Bankası açıklamasında şöyle diyor: “Güçlü kredi ivmesiyle ekonomide sağlanan hızlı toparlanma ve finansal piyasalarda yaşanan gelişmeler neticesinde enflasyon öngörülenden daha yüksek bir seyir izlemiştir. Enflasyon beklentilerinin kontrol altına alınması ve enflasyon görünümüne yönelik risklerin sınırlandırılması amacıyla Ağustos ayından itibaren atılan sıkılaştırma adımlarının güçlendirilmesi gerektiği değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda Kurul, dezenflasyon sürecini yeniden tesis etmek ve fiyat istikrarını desteklemek amacıyla politika faizinin 200 baz puan yükseltilmesine karar vermiştir.”

Fiyat istikrarını desteklemek için 200 baz puan faiz artırmak ne demek oluyor? Yıllardır dile getirilen bir teorimiz vardı bizim. Londra’da bile açıklamıştık bunu. (Gerçi salonda gülüşmeler olmuş ve yeniden Mehmet Şimşek’i izahat için geri göndermiştik)

Evet, ülkemizde tablo bu.

Enflasyonu düşürmek için yapmamız gereken yol haritasını Cumhurbaşkanı Erdoğan çizmiş. “Faizi indireceksin ki, enflasyon düşsün” demiş.

Peki bu sadece bize ait olan teori başımıza ne işler açtı?

Son hızlı faiz indirimi 26 Temmuz 2019’da başladı. Yabancı para mevduatı 216 milyar dolardı. Dolar kuru ise 5,60 seviyesindeydi.

Şimdi yabancı para mevduatı 243 milyar dolara çıktı. Dolar kuru ise 7,70’e.

Kur artışı (ortalama kur) faiz indirimlerinin başlaması ile 13 ayda yüzde 40'a ulaştı (eroın ticaretinde yok bu kar). Bu rakam sadece dış borçlarda 900 milyar liralık yeni maliyet anlamına geliyor.

Kamu Özel İşbirliği projelerine verilen Hazine garantisi 150 milyar dolar ve buradaki maliyet artışı da 320 milyar lira.

Yıllık ithalat ise 200 milyar dolar ile toplam 420 milyar liralık ek pahalılık anlamına geliyor.

İç borçlanmada da dövize dayalı tutarın getirdiği kur artışı maliyeti şimdiden 80 milyar liraya ulaştı bile.

Kısaca nereden bakarsanız bakın son 13 ayda sadece kur maliyeti dolaylı etkilerle beraber 2 trilyon liraya geldi dayandı.

Acaba bu kadar büyük maliyetli bir teori Dünyanın hangi ülkesinde uygulanabilirdi? Ya da bu yanlış teoriyi uygulayanlar çark ettiğinde toplum faturayı sineye mi çekerti? Ya da hesap sorar mıydı?

Galiba bir kez daha kandırıldık, aldatıldık diyerek bu işi örtebilir miyiz; ya da yanlış yapanların, laf dinlemeyenlerin hesabını görebilir miyiz?

Bekleyip görelim.

***

Bu teoriye göre eroın ticaretinde olmayan karı bankalar kazanmayacaktı ama dövizciler kazandı. Yine bu teoriye göre yatırım artacak, istihdam olacaktı ama bırakın yatırım ve istihdam artışını, mevcut fabrikalar bile kapandı ve istihdam azaldı.

Yine bu teoriye göre cari açık azalacak ve sıkıntılar bitecekti. Ama o işte de tam tersi oldu ve cari açık yedi ayda 21,6 milyar dolara yükseldi.

Ve yazıyı 24 Haziran 2018 seçimlerinden az önce yapılan konuşma ile bitirelim:

“24’ünde siz bu kardeşinize yetkiyi verin; ondan sonra bu faizle, şunla bunla nasıl uğraşılı göreceksiniz”

Haziran 2018:

“Bizim kaderimizi biz belirleriz. Bunu Hans’a, George’a asla bırakamayız. Yüksek faiz ile ülkemizi ayağa kaldıramayız. Yatırımcıyı güçlü kılacaksa faiz düşük olmalı. Girişimci yüksek faizle neyin yatırımını yapacak? Elin bankaları kazanmıyor mu? Japonya eksi faizle çalışıyor, ABD 2’ler bilemedin 3’te. Onların bankaları böyle çalışıyor da bize ne oluyor. Faizin böyle olduğu bir ülkede siz yatırım yapabilir misiniz? Bunu değiştireceğiz, bu işin lamı cimi yok. Faizi yüzde 63’ten aldık, yüzde 4.6’ya kadar indirdik. Batı çıldırdı. Gezi olayları ile faiz ve enflasyon yeniden çift haneye çıktı. 24 Haziran ile birlikte yerlisine de yabancısına da bunu göstereceğiz. Yüksek faizle biz ülkemizi ayağa kaldıramayız. Girişimci yüksek faizle neyin yatırımını

28.09.2020

yapacak? 24'ünde siz bu kardeşinize yetkiyi verin, ondan sonra bu faizle, şunla bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz.”

Son Not: Sanayici ile her buluşmasında ‘yatırım ve büyüme için ‘düşük faiz’ teorisinden bahseden Cumhurbaşkanı Erdoğan, önceki gün Gaziantep’te 300 fabrika açılış töreninde konuştu. Ama bir gün önce faiz artıran Merkez Bankası vardı ve Cumhurbaşkanı konuşmasında kendi “FAİZ TEORİSİNE” hiç girmede.

Teori raftan kalktı. Ama 2 trilyon lira maliyetle.

Ya da GSYH’nın yarısını götürerek.

28 Eylül 2020, Pazartesi

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Şimdi Türkiye çok açık ve seçik biçimde Azerbaycan'ın yanındadır

Eski Sovyet İmparatorluğu topraklarında bugünkü devletlerin arasında yer alan gerginliklerde Rusya'nın payını veya parmağını aramak yanlış değildir. Nitekim Ermenistan'la Azerbaycan arasındaki Yukarı Karabağ kaynaklı son sıcak anlaşmazlıkta, Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu Türkiye'nin konumunu iyice vurgulamak için hemen Rus meslektaşısı Lavrov'u aramıştır...

Görüş farkları

Ermenistan ile Azerbaycan arasındaki anlaşmazlıkta yakın zamana kadar Rusya Ermenistan'dan yana bir görüntü veriyordu. Ancak şimdi Türkiye'nin çok açık ve aktif biçimde Azerbaycan'dan yana ağırlık koyması, olayı eskisinden farklı bir konuma getirmiştir. Türkiye ile Rusya'nın çok geniş alanlardaki işbirliklerine karşın, Libya'da, Ukrayna'da ve Suriye'de açık ve seçik biçimde farklı görüşte olmaları dikkat çekicidir.

Peşinyan ve Putin

Güney Kafkasya'daki Ermenistan ile Azerbaycan arasındaki sıcak çatışmada şu ana kadar tam olarak bilinmeyen durum, Ermenistan'ın Peşinyan'ı ile Putin arasındaki uyumun derecesidir. Çünkü bazı yorumculara göre, Ermenistan silahlı kuvvetleri ile Moskova arasındaki diyalog, Peşinyan'ı aşarak devam etmektedir. Zaten Yukarı Karabağ'ın Azerbaycan'dan kopartılmasını da, Rusya adeta destek vererek onaylamamış mıdır? Ayrıca bu sorunu çözmeyi amaçlayan Minsk Grubu'nun genel eğilimi de Ermenistan'dan yanadır. İçinde bulunduğumuz dönemde Ermenistan'ın başlattığı saldırıların nedeni de, Ermenistan'ın ekonomideki sıkıntılarını Peşinyan'ın unutturma çabalarına bağlanabilir.

Farklı durumlar

Kısacası eski Sovyet İmparatorluğu'nun kalıntıları hayata sıfır problemlerle başlamadılar. Şu anda Kırım'ın yeniden Sovyet toprağında bulunması bu duruma bir örnek değil mi? Ermenistan-Azerbaycan anlaşmazlığında eskisinden çok farklı olan durum, şimdi Türkiye'nin açık ve seçik biçimde Azerbaycan'ın yanında yer almasıdır.